

ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ

Стаття присвячена вивченню діяльності Міжнародної асоціації комунікації у напрямі дослідження історії комунікації. Зокрема, розглядаються наукові проекти Відділу історії комунікації на сучасному етапі.

Ключові слова: історія комунікації, Міжнародна асоціація комунікації, міжнародне співробітництво.

У комплексі наукових досліджень комунікації історичні розвідки займають чільне місце. Традиційно проблематика наукових студій, пов'язана з історичними аспектами, викликає зацікавленість вчених різних країн. Не дивлячись на наявність значних напрацювань як зарубіжних, так і вітчизняних вчених (М. Маклюен [1], Н. Мечковська [2], В. Познін [3], А. Соколов [4], В. Фурс [5], Ф. Шарков [6] та ін.), сьогодні відзначається актуалізація вивчення проблем історії комунікації [8].

Метою даного дослідження є вивчення основних напрямів наукових доробків Міжнародної асоціації комунікації (ICA, International Communication Association) у сфері історії комунікації. Ця організація була заснована 1950 р. як Американське національне товариство вивчення комунікації (NSSC). Сьогодні це авторитетна асоціація академічних вчених, зацікавлених у всебічному дослідженні, навчанні і застосуванні на практиці всіх аспектів людської і опосередкованої комунікації [8]. Організація об'єднує більше 4800 представників із 77 країн світу. З 2003 р. ICA офіційно співпрацює з ООН.

Професійна діяльність ICA здійснюється у рамках 25 відділів та груп за інтересами.

Вивчення історичних аспектів комунікації зосереджено у спеціалізованому Відділі історії комунікації (до 2012 р. – Група за інтересами з історії комунікації), який налічує більше 200 учасників із різних країн.

У Статуті відділу визначено, що основні дослідження сконцентровані у таких напрямках:

– історія комунікації, включаючи історію ЗМІ, – у цьому напрямі вивчаються практичні аспекти історії комунікації; сьогодні це найбільш розроблена складова наукових студій історії комунікації;

– історія наукових уявлень про комунікацію – науковці вивчають фундаментальні наукові підходи до визначення поняття про комунікацію, осмислення її значення для розвитку суспільства, зміни в уявленнях людства про комунікацію та причини цих змін тощо;

– історія галузі комунікації – цей напрям досліджень зосереджується на вивченні еволюції комунікації як галузі, її зв'язки з психологією, соціологією, антропологією, економікою тощо; окрема увага приділяється внеску основних суспільних інститутів у розвиток комунікації [7].

Метою діяльності відділу є сприяння теоретичним і практичним дослідженням з історії комунікації, просування професійної світи у цій сфері [8]. Відділ є міжнародним форумом, який надає можливість обміну інтелектуальним і методологічним досвідом між науковцями різних країн.

Щорічні зібрання відділу традиційно проводяться впродовж засідань Міжнародної конференції ICA. Тут заслуховуються доповіді, попередньо відібрані керівництвом відділу та прорецензовані експертами з різних країн. Як правило, на засідання відділу подаються до 20 доповідей.

Потужним напрямом діяльності відділу є видавничі проекти. На щорічній конференції вручаються нагороди відділу за найкращу доповідь (на конкурс подаються до 100 доповідей)

та грошовим призом у 300 \$ відзначаються найкращі студентські наукові праці. Вони можуть бути опубліковані у журналі ICA «Communication, Culture, and Critique» [8].

Таким чином, на сучасному етапі Відділ історії комунікації ICA є потужним міжнародним осередком співпраці фахівців різних країн світу, у доробку якого низка фундаментальних напрацювань. Участь вітчизняних фахів могла б стати ефективним інструментом взаємодії і діалогу з міжнародною науковою спільнотою.

Список використаних джерел

1. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека / М. Маклюэн, пер. с англ. В.Г. Николаева. – М. : Жуковский, 2005. – 464 с.
2. Мечковская Н.Б. История языка и история коммуникации от клинописи до Интернета : курс лекций по общему языкознанию / Н.Б. Мечковская. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 582 с.
3. Познин В.Ф. От пиктограммы до Интернета : краткий очерк развития средств информации и коммуникации / В.Ф. Познин. – СПб. : Изд-во СПбГУ, 2001. – 115 с.
4. Соколов А.В. Эволюция социальных коммуникаций: учеб. пособие / А.В. Соколов. – СПб. : Обл. пед. ин-т, 1995. – 163 с.
5. Фурс В.В. История наук об информации и коммуникации : учеб. пособие для вузов / В.В. Фурс. – Минск : Изд-во Белорус. ун-та, 2001. – 184 с.
6. Шарков Ф.И. Основы теории коммуникации : учебник / Ф.И. Шарков ; Акад. труда и соц. отношений. – М. : Перспектива, 2005. – 246 с.
7. Bylaws of the ICA Communication History Interest Group [Electronic resource] // Communication History Division : an official division of the International Communication Association. – Electronic data. – [S. l.], 2013 – ... . – Mode of access : World Wide Web : URL : <http://communicationhistory.org/wordpress/wp-content/uploads/2008/05/CHIGbylaws.pdf>. – 5 p. – Eng. – Title from the screen. – Adopted October 2010.
8. Communication History Division : an official division of the International Communication Association [Electronic resource]. – Electronic data. – [S. l.], 2013 – ... . – Mode of access : World Wide Web : URL : <http://communicationhistory.org>. – Eng. – Title from the screen.

The article is devoted to the study of International Communication Association activities in the field of communication history. Particularly contemporary science projects of Division Communication History are considered.

Key words: *communication history, International Communication Association, international cooperation.*

Статья посвящена изучению деятельности Международной ассоциации коммуникации в направлении исследования истории коммуникации. В частности, рассматриваются научные проекты Отдела истории коммуникации.

Ключевые слова: *история коммуникации, Международная ассоциация коммуникации, международное сотрудничество.*